

Note 22 - Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter

Med virkning fra 1. januar 2009 har konsernet implementert endringene i IFRS 7 knyttet til finansielle instrumenter målt til virkelig verdi på balansedagen. Endringene krever presentasjon av virkelig verdimålinger per nivå med følgende nivåinndeling for måling av virkelig verdi:

- notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse (nivå 1)
- verdsettelse basert på andre observerbare faktorer enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra priser) enn notert pris (brukt i nivå 1) for eiendelen eller forpliktelsen (nivå 2)
- verdesettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder (ikke observerbare forutsetninger) (nivå 3)

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31. desember 2011:

Eiendeler	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	3.697	-	3.697
- Obligasjoner og sertifikater	2.896	6.980	-	9.875
- Egenkapitalinstrumenter	143	-	417	560
- Fastrentelån	-	1.281	-	1.281
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	-	-	51	51
Sum eiendeler	3.039	11.957	468	15.464
Forpliktelser	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	3.158	-	3.158
- Verdipapirgjeld	-	15.704	-	15.704
- Ansvarlig lånekapital	-	1.754	-	1.754
Sum forpliktelser	-	20.616	-	20.616

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31. desember 2010:

Eiendeler	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	1.825	-	1.825
- Obligasjoner og sertifikater	5.044	6.913	-	11.958
- Egenkapitalinstrumenter	169	-	384	554
- Fastrentelån	-	1.845	-	1.845
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	-	-	64	64
Sum eiendeler	5.213	10.583	449	16.245
Forpliktelser	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	1.684	-	1.684
- Verdipapirgjeld	-	16.940	-	16.940
- Ansvarlig lånekapital	-	1.677	-	1.677
Sum forpliktelser	-	20.301	-	20.301

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelige fra en børs, handler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse prisene representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner på en armlengdes avstand. Markedsprisen som benyttes for finansielle eiendeler er gjeldende kjøpskurs, for

finansielle forpliktelser benyttes gjeldende salgskurs. Disse instrumentene er inkludert i nivå 1. Instrumenter inkludert i nivå 1 omfatter kun egenkapitalinstrumenter notert på Oslo Børs klassifisert som holdt for handelsformål eller tilgjengelig for salg, samt statskasseveksler.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked (for eksempel enkelte OTC derivater) bestemmes ved å bruke verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig, og belager seg minst mulig på konsernets egne estimater. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument er observerbare data, er instrumentet inkludert i nivå 2.

Dersom en eller flere vesentlige data ikke er basert på observerbare markedsdata, er instrumentet inkludert i nivå 3.

Spesielle verdsettelsesmetoder som brukes til å verdsette finansielle instrumenter inkluderer:

- notert markedspris eller handlerpris for tilsvarende instrumenter
- virkelig verdi av rentebytteavtaler er beregnet som nåverdien av estimert fremtidig kontantstrøm basert på observerbar avkastningskurve
- virkelig verdi av forwardkontrakter i fremmed valuta er bestemt ved å se på nåverdien av forskjellen mellom avtalt terminkurs og terminkurs på balansedagen
- andre teknikker, slik som multiplikatormodeller, er benyttet for å fastsette virkelig verdi på de resterende finansielle instrumentene

Følgende tabell presenterer endringene i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 31. desember 2011:

	Egenkapital-instrumenter	Sum
Inngående balanse 1.1.	449	449
Overført til nivå 1 eller 2	-23	-23
Investeringer i perioden	43	43
Salg i perioden (til bokført verdi)	-1	-1
Gevinst eller tap ført i resultatet	-5	-5
Gevinst eller tap ført direkte mot totalresultatet	5	5
Utgående balanse 31.12.	468	468

Følgende tabell presenterer endringene i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 31. desember 2010:

	Egenkapital-instrumenter	Sum
Inngående balanse 1.1.	339	339
Investeringer i perioden	15	15
Salg i perioden (til bokført verdi)	-5	-5
Gevinst eller tap ført i resultatet	91	91
Gevinst eller tap ført direkte mot totalresultatet	8	8
Utgående balanse 31.12.	449	449

Periodens samlede gevinst og tap gjelder for eiendeler som er eiet på balansedagen.